

Cvičení z analytické chemie

Tereza Uhlíková

verze 2024

Podmínky zápočtu

Dva testy

každý za max. 100b., celkem tedy 200b

minimum pro zápočet je 100b $\wedge$ nejméně 25b z každého testu

za každých 10b nad 100b je 1b navíc do prvníhopokusu ve zkouškové písemce

Kdy? v 7. týdnu ve středu a ve 13. týdnu ve čtvrtek

Jak se přihlásit? Sami přes SIS. P5ijde email od Dr. Patrika Kanii

Tereza Uhlíková

místnost A277

uhlikovt@vscht.cz

prezentace na web.vscht.cz/~uhlikovt $\rightarrow$ teaching $\rightarrow$ CACH I

Témata cvičení

týden	datum	téma	týden	datum	téma
1.	15.2.	Látkové množství	7.	28.3.	Potenciometrie
		pH silných protolytů	8.	4.4.	Coulometrie
2.	22.2.	pH slabých protolytů	9.	11.4.	Absorpce
3.	29.2.	Srážecí rovnováhy	10.	18.4.	Absorpce
4.	7.3.	Vážková analýza	11.	25.4.	Separční metody
5.	14.3.	Titrační stechiometrie	12.	2.5.	opakování
6.	21.3.	opakování	13.	9.5.	opakování
test1	27.3.	test1	test2	9.5.	test2

Co budeme potřebovat

látkové množství $n(X) = \frac{m_{vz}}{M_X}$ [mol]

hmotnostní zlomek $w(X) = \frac{m(X)}{m_{vz}}$

hmotnostní procento (procentový obsah) $w(X) = 0,01 = 1\%$

látková koncentrace $c(X) = \frac{n(X)}{V}$ [mol · l⁻¹]

hmotnostní koncentrace $\rho(X) = \frac{m(X)}{V}$ [g · l⁻¹]

hustota $\rho = \frac{m}{V}$ [kg · m⁻³]

objemový zlomek $\phi(X) = \frac{V(X)}{V_{vz}}$

objemové procento $\phi(X) = 0,01 = 1\%$

$M(X)$ – molární hmotnost látky X, $m(X)$ – hmotnost látky X,

$V(X)$ – objem látky X, V – objem roztoku,

m_{vz} – hmotnost vzorku

Příklad 1

Chelaton III

Příklad 1

Chelaton III - restaurátorství zrezivělých historických střelných zbraní, titrační roztok, disodná sůl kyseliny ethylendiamintetraoctové.

Kolik mililitrů zásobního roztoku Chelatonu III o koncentraci $0,2 \text{ mol} \cdot \text{l}^{-1}$ je třeba odměřit na přípravu 750 ml roztoku o koncentraci $0,02 \text{ mol} \cdot \text{l}^{-1}$?

Kolik mililitrů zásobního roztoku Chelatonu 3 o koncentraci $0,2 \text{ mol} \cdot \text{l}^{-1}$ je třeba odměřit na přípravu 750 ml roztoku o koncentraci $0,02 \text{ mol} \cdot \text{l}^{-1}$?

počet molů se zachovává $\Rightarrow n_1 = n_2$

$$c(\text{X}) = \frac{n(\text{X})}{V}$$

Kolik mililitrů zásobního roztoku Chelatonu 3 o koncentraci $0,2 \text{ mol} \cdot \text{l}^{-1}$ je třeba odměřit na přípravu 750 ml roztoku o koncentraci $0,02 \text{ mol} \cdot \text{l}^{-1}$?

počet molů se zachovává $\Rightarrow n_1 = n_2$
tedy $c_1 V_1 = c_2 V_2$

$$c(\text{X}) = \frac{n(\text{X})}{V}$$

Kolik mililitrů zásobního roztoku Chelatonu 3 o koncentraci $0,2 \text{ mol} \cdot \text{l}^{-1}$ je třeba odměřit na přípravu 750 ml roztoku o koncentraci $0,02 \text{ mol} \cdot \text{l}^{-1}$?

počet molů se zachovává $\Rightarrow n_1 = n_2$

tedy $c_1 V_1 = c_2 V_2$

$$V_1 = \frac{c_2 V_2}{c_1} = \frac{0,02 \cdot 0,750}{0,2} = 0,075 \text{ l.}$$

$$c(\text{X}) = \frac{n(\text{X})}{V}$$

Příklad 2

Kolik mililitrů 36% kyseliny chlorovodíkové je nutno odměřit na přípravu 1 litru 10% kyseliny?

$$\rho(\text{HCl}, 36\%) = 1,1789 \text{ g/ml},$$

$$\rho(\text{HCl}, 10\%) = 1,0474 \text{ g/ml}$$

Kolik mililitrů 36% kyseliny chlorovodíkové je nutno odměřit na přípravu 1 litru 10% kyseliny? $\rho(\text{HCl}, 36\%) = 1,1789 \text{ g/ml}$, $\rho(\text{HCl}, 10\%) = 1,0474 \text{ g/ml}$

počet molů se zachovává $\Rightarrow n_1 = n_2$

neboli si pokládám otázku: Kolik molů potřebuji vzít z prvního roztoku, abych se doslat požadovaný?

Hustota HCl je různá pro různé koncentrace

Kolik mililitrů 36% kyseliny chlorovodíkové je nutno odměřit na přípravu 1 litru 10% kyseliny? $\rho(\text{HCl}, 36\%) = 1,1789 \text{ g/ml}$, $\rho(\text{HCl}, 10\%) = 1,0474 \text{ g/ml}$

počet molů se zachovává $\Rightarrow n_1 = n_2$

neboli si pokládám otázku: Kolik molů potřebuji vzít z prvního roztoku, abych se doslat požadovaný?

Hustota HCl je různá pro různé koncentrace

$$w(X) = \frac{m(X)}{m} = \frac{n(X) \cdot M(X)}{V \cdot \rho} \Rightarrow n = \frac{V \cdot \rho \cdot w}{M}$$

Kolik mililitrů 36% kyseliny chlorovodíkové je nutno odměřit na přípravu 1 litru 10% kyseliny? $\rho(\text{HCl}, 36\%) = 1,1789 \text{ g/ml}$, $\rho(\text{HCl}, 10\%) = 1,0474 \text{ g/ml}$

počet molů se zachovává $\Rightarrow n_1 = n_2$

neboli si pokládám otázku: Kolik molů potřebuji vzít z prvního roztoku, abych se doslat požadovaný?

Hustota HCl je různá pro různé koncentrace

$$w(X) = \frac{m(X)}{m} = \frac{n(X) \cdot M(X)}{V \cdot \rho} \Rightarrow n = \frac{V \cdot \rho \cdot w}{M}$$

$$n(36\%) = \frac{V(36\%) \rho(36\%) \cdot 0,36}{M} = n(10\%) = \frac{V(10\%) \rho(10\%) \cdot 0,1}{M}$$

Kolik mililitrů 36% kyseliny chlorovodíkové je nutno odměřit na přípravu 1 litru 10% kyseliny? $\rho(\text{HCl}, 36\%) = 1,1789 \text{ g/ml}$, $\rho(\text{HCl}, 10\%) = 1,0474 \text{ g/ml}$

počet molů se zachovává $\Rightarrow n_1 = n_2$

neboli si pokládám otázku: Kolik molů potřebuji vzít z prvního roztoku, abych se doslat požadovaný?

Hustota HCl je různá pro různé koncentrace

$$w(X) = \frac{m(X)}{m} = \frac{n(X) \cdot M(X)}{V \cdot \rho} \Rightarrow n = \frac{V \cdot \rho \cdot w}{M}$$

$$n(36\%) = \frac{V(36\%) \rho(36\%) \cdot 0,36}{M} = n(10\%) = \frac{V(10\%) \rho(10\%) \cdot 0,1}{M}$$

$$V(36\%) = \frac{\rho(10\%) V(10\%) \cdot 0,1}{\rho(36\%) \cdot 0,36}$$

$$V = 246 \text{ ml}$$

Příklad 3

Jaká bude látková koncentrace chloridu sodného v roztoku vzniklém smísením 250 ml $0,1 \text{ mol} \cdot \text{l}^{-1}$ NaCl

a) s 500 ml vody

b) s 500 ml $0,2 \text{ mol} \cdot \text{l}^{-1}$ NaCl

c) s 500 ml $0,2 \text{ mol} \cdot \text{l}^{-1}$ NaCl a 250 ml roztoku, který obsahuje 2,5 g NaCl?

$M(\text{NaCl}) = 58,4425 \text{ g/mol}$.

Jaká bude látková koncentrace chloridu sodného v roztoku vzniklém smísením 250 ml $0,1 \text{ mol} \cdot \text{l}^{-1}$ NaCl a) s 500 ml vody b) s 500 ml $0,2 \text{ mol} \cdot \text{l}^{-1}$ NaCl c) s 500 ml $0,2 \text{ mol} \cdot \text{l}^{-1}$ NaCl a 250 ml roztoku, který obsahuje 2,5 g NaCl? $M(\text{NaCl}) = 58,4425 \text{ g/mol}$.

počet molů NaCl v 250 ml $0,1 \text{ mol} \cdot \text{l}^{-1}$ je ... $n_{\text{puv}}(\text{NaCl}) = c \cdot V \Rightarrow$
 $n_{\text{puv}}(\text{NaCl}) = 0,1 \cdot 0,250 = 0,025 \text{ mol}$

Jaká bude látková koncentrace chloridu sodného v roztoku vzniklém smísením 250 ml $0,1 \text{ mol} \cdot \text{l}^{-1}$ NaCl a) s 500 ml vody b) s 500 ml $0,2 \text{ mol} \cdot \text{l}^{-1}$ NaCl c) s 500 ml $0,2 \text{ mol} \cdot \text{l}^{-1}$ NaCl a 250 ml roztoku, který obsahuje 2,5 g NaCl? $M(\text{NaCl}) = 58,4425 \text{ g/mol}$.

počet molů NaCl v 250 ml $0,1 \text{ mol} \cdot \text{l}^{-1}$ je ... $n_{\text{puv}}(\text{NaCl}) = c \cdot V \Rightarrow$

$$n_{\text{puv}}(\text{NaCl}) = 0,1 \cdot 0,250 = 0,025 \text{ mol}$$

$$\text{a) } c(\text{NaCl}) = \frac{n(\text{NaCl})}{V_{\text{celk}}} = \frac{0,025}{0,5+0,25} = \frac{0,025}{0,75} = 0,0333 \text{ mol} \cdot \text{l}^{-1}$$

Jaká bude látková koncentrace chloridu sodného v roztoku vzniklém smísením 250 ml 0,1 mol · l⁻¹ NaCl a) s 500 ml vody b) s 500 ml 0,2 mol · l⁻¹ NaCl c) s 500 ml 0,2 mol · l⁻¹ NaCl a 250 ml roztoku, který obsahuje 2,5 g NaCl? $M(\text{NaCl}) = 58,4425 \text{ g/mol}$.

počet molů NaCl v 250 ml 0,1 mol · l⁻¹ je ... $n_{\text{puv}}(\text{NaCl}) = c \cdot V \Rightarrow$
 $n_{\text{puv}}(\text{NaCl}) = 0,1 \cdot 0,250 = 0,025 \text{ mol}$

a) $c(\text{NaCl}) = \frac{n(\text{NaCl})}{V_{\text{celk}}} = \frac{0,025}{0,5+0,25} = \frac{0,025}{0,75} = 0,0333 \text{ mol} \cdot \text{l}^{-1}$

b) $n_1(\text{NaCl})$ v 500 ml 0,2 mol · l⁻¹ NaCl je ... $n_1 = 0,2 \cdot 0,50 = 0,1 \text{ mol}$
celková

$$c(\text{NaCl}) = \frac{n_{\text{puv}}(\text{NaCl}) + n_1(\text{NaCl})}{V_{\text{celk}}} = \frac{0,025 + 0,1}{0,25 + 0,5} = \frac{0,125}{0,75} = 0,1667 \text{ mol} \cdot \text{l}^{-1}$$

Jaká bude látková koncentrace chloridu sodného v roztoku vzniklém smísením 250 ml 0,1 mol · l⁻¹ NaCl a) s 500 ml vody b) s 500 ml 0,2 mol · l⁻¹ NaCl c) s 500 ml 0,2 mol · l⁻¹ NaCl a 250 ml roztoku, který obsahuje 2,5 g NaCl? $M(\text{NaCl}) = 58,4425 \text{ g/mol}$.

počet molů NaCl v 250 ml 0,1 mol · l⁻¹ je ... $n_{\text{puv}}(\text{NaCl}) = c \cdot V \Rightarrow$
 $n_{\text{puv}}(\text{NaCl}) = 0,1 \cdot 0,250 = 0,025 \text{ mol}$

a) $c(\text{NaCl}) = \frac{n(\text{NaCl})}{V_{\text{celk}}} = \frac{0,025}{0,5+0,25} = \frac{0,025}{0,75} = 0,0333 \text{ mol} \cdot \text{l}^{-1}$

b) $n_1(\text{NaCl})$ v 500 ml 0,2 mol · l⁻¹ NaCl je ... $n_1 = 0,2 \cdot 0,50 = 0,1 \text{ mol}$
celková

$c(\text{NaCl}) = \frac{n_{\text{puv}}(\text{NaCl}) + n_1(\text{NaCl})}{V_{\text{celk}}} = \frac{0,025 + 0,1}{0,25 + 0,5} = \frac{0,125}{0,75} = 0,1667 \text{ mol} \cdot \text{l}^{-1}$

c) $n_1(\text{NaCl})$ v 500 ml 0,2 mol · l⁻¹ NaCl je ... $n_1 = 0,2 \cdot 0,50 = 0,1 \text{ mol}$

Jaká bude látková koncentrace chloridu sodného v roztoku vzniklém smísením 250 ml 0,1 mol · l⁻¹ NaCl a) s 500 ml vody b) s 500 ml 0,2 mol · l⁻¹ NaCl c) s 500 ml 0,2 mol · l⁻¹ NaCl a 250 ml roztoku, který obsahuje 2,5 g NaCl? $M(\text{NaCl}) = 58,4425 \text{ g/mol}$.

počet molů NaCl v 250 ml 0,1 mol · l⁻¹ je ... $n_{\text{puv}}(\text{NaCl}) = c \cdot V \Rightarrow$
 $n_{\text{puv}}(\text{NaCl}) = 0,1 \cdot 0,250 = 0,025 \text{ mol}$

a) $c(\text{NaCl}) = \frac{n(\text{NaCl})}{V_{\text{celk}}} = \frac{0,025}{0,5+0,25} = \frac{0,025}{0,75} = 0,0333 \text{ mol} \cdot \text{l}^{-1}$

b) $n_1(\text{NaCl})$ v 500 ml 0,2 mol · l⁻¹ NaCl je ... $n_1 = 0,2 \cdot 0,50 = 0,1 \text{ mol}$
celková

$$c(\text{NaCl}) = \frac{n_{\text{puv}}(\text{NaCl}) + n_1(\text{NaCl})}{V_{\text{celk}}} = \frac{0,025 + 0,1}{0,25 + 0,5} = \frac{0,125}{0,75} = 0,1667 \text{ mol} \cdot \text{l}^{-1}$$

c) $n_1(\text{NaCl})$ v 500 ml 0,2 mol · l⁻¹ NaCl je ... $n_1 = 0,2 \cdot 0,50 = 0,1 \text{ mol}$
 $n_2(\text{NaCl})$ v 250 ml s $m = 2,5 \text{ g}$ je ... $n = \frac{2,5}{58,4425} = 0,042 \text{ mol}$

Jaká bude látková koncentrace chloridu sodného v roztoku vzniklém smísením 250 ml 0,1 mol · l⁻¹ NaCl a) s 500 ml vody b) s 500 ml 0,2 mol · l⁻¹ NaCl c) s 500 ml 0,2 mol · l⁻¹ NaCl a 250 ml roztoku, který obsahuje 2,5 g NaCl? $M(\text{NaCl}) = 58,4425 \text{ g/mol}$.

počet molů NaCl v 250 ml 0,1 mol · l⁻¹ je ... $n_{\text{puv}}(\text{NaCl}) = c \cdot V \Rightarrow$
 $n_{\text{puv}}(\text{NaCl}) = 0,1 \cdot 0,250 = 0,025 \text{ mol}$

a) $c(\text{NaCl}) = \frac{n(\text{NaCl})}{V_{\text{celk}}} = \frac{0,025}{0,5+0,25} = \frac{0,025}{0,75} = 0,0333 \text{ mol} \cdot \text{l}^{-1}$

b) $n_1(\text{NaCl})$ v 500 ml 0,2 mol · l⁻¹ NaCl je ... $n_1 = 0,2 \cdot 0,50 = 0,1 \text{ mol}$
celková

$$c(\text{NaCl}) = \frac{n_{\text{puv}}(\text{NaCl}) + n_1(\text{NaCl})}{V_{\text{celk}}} = \frac{0,025 + 0,1}{0,25 + 0,5} = \frac{0,125}{0,75} = 0,1667 \text{ mol} \cdot \text{l}^{-1}$$

c) $n_1(\text{NaCl})$ v 500 ml 0,2 mol · l⁻¹ NaCl je ... $n_1 = 0,2 \cdot 0,50 = 0,1 \text{ mol}$

$n_2(\text{NaCl})$ v 250 ml s $m = 2,5 \text{ g}$ je ... $n = \frac{2,5}{58,4425} = 0,042 \text{ mol}$

celková $c(\text{NaCl}) = \frac{n_{\text{puv}}(\text{NaCl}) + n_1(\text{NaCl}) + n_2(\text{NaCl})}{V_{\text{celk}}} = \frac{0,025 + 0,1 + 0,042}{0,25 + 0,5 + 0,25} =$
 $\frac{0,167}{1} = 0,167 \text{ mol} \cdot \text{l}^{-1}$

Příklad 4

Vypočtete hmotnostní koncentraci Ni v roztoku vzniklém smísením 250 ml $0,1 \text{ mol} \cdot \text{l}^{-1}$ NiCl_2 a 150 ml $0,2 \text{ mol} \cdot \text{l}^{-1}$ NiSO_4 . Jaká bude hmotnostní koncentrace iontů Cl^- v roztoku, který získáme doplněním směsi výše uvedených roztoků vodou na celkový objem 500 ml?
 $M(\text{Ni}) = 58,6934 \text{ g/mol}$, $M(\text{Cl}) = 35,4527 \text{ g/mol}$.

Vypočtete hmotnostní koncentraci Ni v roztoku vzniklém smísením 250 ml $0,1 \text{ mol} \cdot \text{l}^{-1}$ NiCl_2 a 150 ml $0,2 \text{ mol} \cdot \text{l}^{-1}$ NiSO_4 . Jaká bude hmotnostní koncentrace iontů Cl^- v roztoku, který získáme doplněním směsi výše uvedených roztoků vodou na celkový objem 500 ml? $M(\text{Ni}) = 58,6934 \text{ g/mol}$, $M(\text{Cl}) = 35,4527 \text{ g/mol}$.

a) $n(\text{Ni z NiCl}_2) = 0,1 \cdot 0,25 = 0,025 \text{ mol}$

Vypočtete hmotnostní koncentraci Ni v roztoku vzniklém smísením 250 ml $0,1 \text{ mol} \cdot \text{l}^{-1}$ NiCl_2 a 150 ml $0,2 \text{ mol} \cdot \text{l}^{-1}$ NiSO_4 . Jaká bude hmotnostní koncentrace iontů Cl^- v roztoku, který získáme doplněním směsi výše uvedených roztoků vodou na celkový objem 500 ml? $M(\text{Ni}) = 58,6934 \text{ g/mol}$, $M(\text{Cl}) = 35,4527 \text{ g/mol}$.

$$\text{a) } n(\text{Ni z NiCl}_2) = 0,1 \cdot 0,25 = 0,025 \text{ mol}$$

$$n(\text{Ni z NiSO}_4) = 0,2 \cdot 0,15 = 0,03 \text{ mol}$$

Vypočtete hmotnostní koncentraci Ni v roztoku vzniklém smísením 250 ml $0,1 \text{ mol} \cdot \text{l}^{-1}$ NiCl_2 a 150 ml $0,2 \text{ mol} \cdot \text{l}^{-1}$ NiSO_4 . Jaká bude hmotnostní koncentrace iontů Cl^- v roztoku, který získáme doplněním směsi výše uvedených roztoků vodou na celkový objem 500 ml? $M(\text{Ni}) = 58,6934 \text{ g/mol}$, $M(\text{Cl}) = 35,4527 \text{ g/mol}$.

$$\text{a) } n(\text{Ni z NiCl}_2) = 0,1 \cdot 0,25 = 0,025 \text{ mol}$$

$$n(\text{Ni z NiSO}_4) = 0,2 \cdot 0,15 = 0,03 \text{ mol}$$

$$\rho(\text{Ni}) = \frac{m_{\text{Ni}}}{V_{\text{celk}}} = \frac{n(\text{Ni}) \cdot M(\text{Ni})}{V_{\text{celk}}} = \frac{(0,025+0,03) \cdot 58,6934}{0,25+0,15} = \frac{3,2281}{0,40} = 8,07 \text{ g} \cdot \text{l}^{-1}$$

Vypočtete hmotnostní koncentraci Ni v roztoku vzniklém smísením 250 ml $0,1 \text{ mol} \cdot \text{l}^{-1}$ NiCl_2 a 150 ml $0,2 \text{ mol} \cdot \text{l}^{-1}$ NiSO_4 . Jaká bude hmotnostní koncentrace iontů Cl^- v roztoku, který získáme doplněním směsi výše uvedených roztoků vodou na celkový objem 500 ml? $M(\text{Ni}) = 58,6934 \text{ g/mol}$, $M(\text{Cl}) = 35,4527 \text{ g/mol}$.

$$\text{a) } n(\text{Ni z NiCl}_2) = 0,1 \cdot 0,25 = 0,025 \text{ mol}$$

$$n(\text{Ni z NiSO}_4) = 0,2 \cdot 0,15 = 0,03 \text{ mol}$$

$$\rho(\text{Ni}) = \frac{m_{\text{Ni}}}{V_{\text{celk}}} = \frac{n(\text{Ni}) \cdot M(\text{Ni})}{V_{\text{celk}}} = \frac{(0,025+0,03) \cdot 58,6934}{0,25+0,15} = \frac{3,2281}{0,40} = 8,07 \text{ g} \cdot \text{l}^{-1}$$

$$\text{b) } n(\text{Cl z NiCl}_2) = 2 \cdot 0,1 \cdot 0,25 = 0,050 \text{ mol}$$

Vypočtete hmotnostní koncentraci Ni v roztoku vzniklém smísením 250 ml $0,1 \text{ mol} \cdot \text{l}^{-1}$ NiCl_2 a 150 ml $0,2 \text{ mol} \cdot \text{l}^{-1}$ NiSO_4 . Jaká bude hmotnostní koncentrace iontů Cl^- v roztoku, který získáme doplněním směsi výše uvedených roztoků vodou na celkový objem 500 ml? $M(\text{Ni}) = 58,6934 \text{ g/mol}$, $M(\text{Cl}) = 35,4527 \text{ g/mol}$.

$$\text{a) } n(\text{Ni z NiCl}_2) = 0,1 \cdot 0,25 = 0,025 \text{ mol}$$

$$n(\text{Ni z NiSO}_4) = 0,2 \cdot 0,15 = 0,03 \text{ mol}$$

$$\rho(\text{Ni}) = \frac{m_{\text{Ni}}}{V_{\text{celk}}} = \frac{n(\text{Ni}) \cdot M(\text{Ni})}{V_{\text{celk}}} = \frac{(0,025+0,03) \cdot 58,6934}{0,25+0,15} = \frac{3,2281}{0,40} = 8,07 \text{ g} \cdot \text{l}^{-1}$$

$$\text{b) } n(\text{Cl z NiCl}_2) = 2 \cdot 0,1 \cdot 0,25 = 0,050 \text{ mol}$$

$$n(\text{Cl z NiSO}_4) = 0 \text{ mol}$$

Vypočtete hmotnostní koncentraci Ni v roztoku vzniklém smísením 250 ml $0,1 \text{ mol} \cdot \text{l}^{-1}$ NiCl_2 a 150 ml $0,2 \text{ mol} \cdot \text{l}^{-1}$ NiSO_4 . Jaká bude hmotnostní koncentrace iontů Cl^- v roztoku, který získáme doplněním směsi výše uvedených roztoků vodou na celkový objem 500 ml? $M(\text{Ni}) = 58,6934 \text{ g/mol}$, $M(\text{Cl}) = 35,4527 \text{ g/mol}$.

$$\text{a) } n(\text{Ni z NiCl}_2) = 0,1 \cdot 0,25 = 0,025 \text{ mol}$$

$$n(\text{Ni z NiSO}_4) = 0,2 \cdot 0,15 = 0,03 \text{ mol}$$

$$\rho(\text{Ni}) = \frac{m_{\text{Ni}}}{V_{\text{celk}}} = \frac{n(\text{Ni}) \cdot M(\text{Ni})}{V_{\text{celk}}} = \frac{(0,025+0,03) \cdot 58,6934}{0,25+0,15} = \frac{3,2281}{0,40} = 8,07 \text{ g} \cdot \text{l}^{-1}$$

$$\text{b) } n(\text{Cl z NiCl}_2) = 2 \cdot 0,1 \cdot 0,25 = 0,050 \text{ mol}$$

$$n(\text{Cl z NiSO}_4) = 0 \text{ mol}$$

$$\rho(\text{Cl}) = \frac{m_{\text{Cl}}}{V_{\text{celk}}} = \frac{n(\text{Cl}) \cdot M(\text{Cl})}{V_{\text{celk}}} = \frac{(0,05) \cdot 35,4527}{0,50} = \frac{1,7726}{0,50} = 3,54 \text{ g} \cdot \text{l}^{-1}$$

Příklad 5

Jaký objem vody je nutno přidat k 850 ml roztoku kyseliny sírové o látkové koncentraci $c(\text{H}_2\text{SO}_4) = 0,112 \text{ mol} \cdot \text{l}^{-1}$, abychom získali roztok $0,1 \text{ mol} \cdot \text{l}^{-1} \text{H}_2\text{SO}_4$?

Jaký objem vody je nutno přidat k 850 ml roztoku kyseliny sírové o látkové koncentraci $c(\text{H}_2\text{SO}_4) = 0,112 \text{ mol} \cdot \text{l}^{-1}$, abychom získali roztok $0,1 \text{ mol} \cdot \text{l}^{-1} \text{H}_2\text{SO}_4$?

počet molů v původní je

$$n_1(\text{H}_2\text{SO}_4) = c_1 \cdot V_1 = 0,112 \cdot 0,850 = 0,0952 \text{ mol},$$

jaký objem zaujme 0,1 molární, která obsahuje 0,0952 molů?

$$V_2(0,1) = \frac{n_1}{c_2} = \frac{0,0952}{0,1} = 0,952 \text{ l}$$

$$V_{\text{rozdil}} = 952 - 850 = 102 \text{ ml}$$

Příklad 6

Jaký objem roztoku kyseliny sírové o hustotě $1066,1 \text{ kg} \cdot \text{m}^{-3}$, který ve 100 g obsahuje 10 g H_2SO_4 je třeba odměřit na přípravu 500 ml $0,05 \text{ mol} \cdot \text{l}^{-1} \text{ H}_2\text{SO}_4$?

$M(\text{H}_2\text{SO}_4) = 98,07 \text{ g/mol}$.

Jaký objem roztoku kyseliny sírové o hustotě $1066,1 \text{ kg} \cdot \text{m}^{-3}$, který ve 100 g obsahuje 10 g H_2SO_4 je třeba odměřit na přípravu 500 ml $0,05 \text{ mol} \cdot \text{l}^{-1}$ H_2SO_4 ? $M(\text{H}_2\text{SO}_4) = 98,07 \text{ g/mol}$.

Kolik potřebujeme molů na přípravu 500 ml $0,05 \text{ mol} \cdot \text{l}^{-1}$ H_2SO_4 ?

Jaký objem roztoku kyseliny sírové o hustotě $1066,1 \text{ kg} \cdot \text{m}^{-3}$, který ve 100 g obsahuje 10 g H_2SO_4 je třeba odměřit na přípravu 500 ml $0,05 \text{ mol} \cdot \text{l}^{-1}$ H_2SO_4 ? $M(\text{H}_2\text{SO}_4) = 98,07 \text{ g/mol}$.

Kolik potřebujeme molů na přípravu 500 ml $0,05 \text{ mol} \cdot \text{l}^{-1}$ H_2SO_4 ?

$$n_{\text{konec}}(\text{H}_2\text{SO}_4) = c_{\text{konec}} \cdot V_{\text{konec}} = 0,05 \cdot 0,50 = 0,025 \text{ mol}$$

10 g obsahuje

Jaký objem roztoku kyseliny sírové o hustotě $1066,1 \text{ kg} \cdot \text{m}^{-3}$, který ve 100 g obsahuje 10 g H_2SO_4 je třeba odměřit na přípravu 500 ml $0,05 \text{ mol} \cdot \text{l}^{-1}$ H_2SO_4 ? $M(\text{H}_2\text{SO}_4) = 98,07 \text{ g/mol}$.

Kolik potřebujeme molů na přípravu 500 ml $0,05 \text{ mol} \cdot \text{l}^{-1}$ H_2SO_4 ?

$$n_{\text{konec}}(\text{H}_2\text{SO}_4) = c_{\text{konec}} \cdot V_{\text{konec}} = 0,05 \cdot 0,50 = 0,025 \text{ mol}$$

$$10 \text{ g obsahuje } n(10) = \frac{m}{M} = \frac{10}{98,07} = 0,102 \text{ mol}$$

skutečný objem 100g roztoku je:

Jaký objem roztoku kyseliny sírové o hustotě $1066,1 \text{ kg} \cdot \text{m}^{-3}$, který ve 100 g obsahuje 10 g H_2SO_4 je třeba odměřit na přípravu 500 ml $0,05 \text{ mol} \cdot \text{l}^{-1}$ H_2SO_4 ? $M(\text{H}_2\text{SO}_4) = 98,07 \text{ g/mol}$.

Kolik potřebujeme molů na přípravu 500 ml $0,05 \text{ mol} \cdot \text{l}^{-1}$ H_2SO_4 ?

$$n_{\text{konec}}(\text{H}_2\text{SO}_4) = c_{\text{konec}} \cdot V_{\text{konec}} = 0,05 \cdot 0,50 = 0,025 \text{ mol}$$

$$10 \text{ g obsahuje } n(10) = \frac{m}{M} = \frac{10}{98,07} = 0,102 \text{ mol}$$

$$\text{skutečný objem } 100\text{g roztoku je: } V(100\text{g}) = \frac{100}{1066} = 94 \text{ ml}$$

Jaký objem roztoku kyseliny sírové o hustotě $1066,1 \text{ kg} \cdot \text{m}^{-3}$, který ve 100 g obsahuje 10 g H_2SO_4 je třeba odměřit na přípravu 500 ml $0,05 \text{ mol} \cdot \text{l}^{-1}$ H_2SO_4 ? $M(\text{H}_2\text{SO}_4) = 98,07 \text{ g/mol}$.

Kolik potřebujeme molů na přípravu 500 ml $0,05 \text{ mol} \cdot \text{l}^{-1}$ H_2SO_4 ?

$$n_{\text{konec}}(\text{H}_2\text{SO}_4) = c_{\text{konec}} \cdot V_{\text{konec}} = 0,05 \cdot 0,50 = 0,025 \text{ mol}$$

$$10 \text{ g obsahuje } n(10) = \frac{m}{M} = \frac{10}{98,07} = 0,102 \text{ mol}$$

$$\text{skutečný objem } 100\text{g roztoku je: } V(100\text{g}) = \frac{100}{1066} = 94 \text{ ml}$$

koncentrace původního roztoku je:

Jaký objem roztoku kyseliny sírové o hustotě $1066,1 \text{ kg} \cdot \text{m}^{-3}$, který ve 100 g obsahuje 10 g H_2SO_4 je třeba odměřit na přípravu 500 ml $0,05 \text{ mol} \cdot \text{l}^{-1}$ H_2SO_4 ? $M(\text{H}_2\text{SO}_4) = 98,07 \text{ g/mol}$.

Kolik potřebujeme molů na přípravu 500 ml $0,05 \text{ mol} \cdot \text{l}^{-1}$ H_2SO_4 ?

$$n_{\text{konec}}(\text{H}_2\text{SO}_4) = c_{\text{konec}} \cdot V_{\text{konec}} = 0,05 \cdot 0,50 = 0,025 \text{ mol}$$

$$10 \text{ g obsahuje } n(10) = \frac{m}{M} = \frac{10}{98,07} = 0,102 \text{ mol}$$

$$\text{skutečný objem 100g roztoku je: } V(100\text{g}) = \frac{100}{1066} = 94 \text{ ml}$$

$$\text{koncentrace původního roztoku je: } c(100\text{g}) = \frac{0,102}{94} = 1,08 \cdot 10^{-3} \text{ mol} \cdot \text{l}^{-1}$$

Jaký objem roztoku kyseliny sírové o hustotě $1066,1 \text{ kg} \cdot \text{m}^{-3}$, který ve 100 g obsahuje 10 g H_2SO_4 je třeba odměřit na přípravu 500 ml $0,05 \text{ mol} \cdot \text{l}^{-1}$ H_2SO_4 ? $M(\text{H}_2\text{SO}_4) = 98,07 \text{ g/mol}$.

Kolik potřebujeme molů na přípravu 500 ml $0,05 \text{ mol} \cdot \text{l}^{-1}$ H_2SO_4 ?

$$n_{\text{konec}}(\text{H}_2\text{SO}_4) = c_{\text{konec}} \cdot V_{\text{konec}} = 0,05 \cdot 0,50 = 0,025 \text{ mol}$$

$$10 \text{ g obsahuje } n(10) = \frac{m}{M} = \frac{10}{98,07} = 0,102 \text{ mol}$$

$$\text{skutečný objem } 100\text{g roztoku je: } V(100\text{g}) = \frac{100}{1066} = 94 \text{ ml}$$

$$\text{koncentrace původního roztoku je: } c(100\text{g}) = \frac{0,102}{94} = 1,08 \cdot 10^{-3} \text{ mol} \cdot \text{l}^{-1}$$

dále z rovnosti počtu molů a úpravou

Jaký objem roztoku kyseliny sírové o hustotě $1066,1 \text{ kg} \cdot \text{m}^{-3}$, který ve 100 g obsahuje 10 g H_2SO_4 je třeba odměřit na přípravu 500 ml $0,05 \text{ mol} \cdot \text{l}^{-1}$ H_2SO_4 ? $M(\text{H}_2\text{SO}_4) = 98,07 \text{ g/mol}$.

Kolik potřebujeme molů na přípravu 500 ml $0,05 \text{ mol} \cdot \text{l}^{-1}$ H_2SO_4 ?

$$n_{\text{konec}}(\text{H}_2\text{SO}_4) = c_{\text{konec}} \cdot V_{\text{konec}} = 0,05 \cdot 0,50 = 0,025 \text{ mol}$$

$$10 \text{ g obsahuje } n(10) = \frac{m}{M} = \frac{10}{98,07} = 0,102 \text{ mol}$$

$$\text{skutečný objem 100g roztoku je: } V(100\text{g}) = \frac{100}{1066} = 94 \text{ ml}$$

$$\text{koncentrace původního roztoku je: } c(100\text{g}) = \frac{0,102}{94} = 1,08 \cdot 10^{-3} \text{ mol} \cdot \text{l}^{-1}$$

dále z rovnosti počtu molů a úpravou

$$c_1 V_1 = c_2 V_2$$

$$V_1 = \frac{c_2 V_2}{c_1} = \frac{0,05 \cdot 0,5}{1,08 \cdot 10^{-3}} = 23,0 \text{ ml}$$

Příklad 7

Vypočítejte, kolik gramů bezvodého uhličitanu sodného je třeba navážit na neutralizaci 3500 ml kyseliny dusičné o koncentraci $0,1055 \text{ mol} \cdot \text{l}^{-1}$.

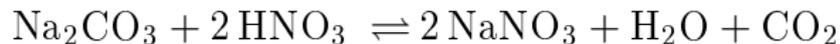
$$M(\text{Na}_2\text{CO}_3) = 106,0 \text{ g/mol}$$

Vypočítejte, kolik gramů bezvodého uhličitanu sodného je třeba navážit na neutralizaci 3500 ml kyseliny dusičné o koncentraci $0,1055 \text{ mol} \cdot \text{l}^{-1}$. $M(\text{Na}_2\text{CO}_3) = 106,0 \text{ g/mol}$

chemická rovnice neutralizace

Vypočítejte, kolik gramů bezvodého uhličitanu sodného je třeba navážit na neutralizaci 3500 ml kyseliny dusičné o koncentraci $0,1055 \text{ mol} \cdot \text{l}^{-1}$. $M(\text{Na}_2\text{CO}_3) = 106,0 \text{ g/mol}$

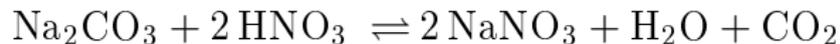
chemická rovnice neutralizace

počet molů HNO_3 je

Vypočítejte, kolik gramů bezvodého uhličitanu sodného je třeba navážit na neutralizaci 3500 ml kyseliny dusičné o koncentraci $0,1055 \text{ mol} \cdot \text{l}^{-1}$. $M(\text{Na}_2\text{CO}_3) = 106,0 \text{ g/mol}$

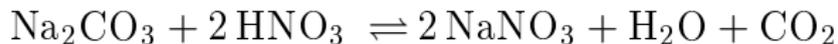
chemická rovnice neutralizace

počet molů HNO_3 je $n = c \cdot V = 0,1055 \cdot 3,5 = 0,369 \text{ mol}$

Vypočítejte, kolik gramů bezvodého uhličitanu sodného je třeba navážit na neutralizaci 3500 ml kyseliny dusičné o koncentraci $0,1055 \text{ mol} \cdot \text{l}^{-1}$. $M(\text{Na}_2\text{CO}_3) = 106,0 \text{ g/mol}$

chemická rovnice neutralizace

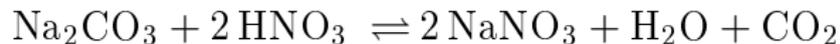

počet molů HNO_3 je $n = c \cdot V = 0,1055 \cdot 3,5 = 0,369 \text{ mol}$

0,369 molů Na_2CO_3 váží

Vypočítejte, kolik gramů bezvodého uhličitanu sodného je třeba navážit na neutralizaci 3500 ml kyseliny dusičné o koncentraci $0,1055 \text{ mol} \cdot \text{l}^{-1}$. $M(\text{Na}_2\text{CO}_3) = 106,0 \text{ g/mol}$

chemická rovnice neutralizace

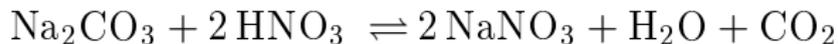
počet molů HNO_3 je $n = c \cdot V = 0,1055 \cdot 3,5 = 0,369 \text{ mol}$

0,369 molů Na_2CO_3 váží

$m(\text{Na}_2\text{CO}_3) = n \cdot M = 0,369 \cdot 106,0 = 39,14 \text{ g}$

Vypočítejte, kolik gramů bezvodého uhličitanu sodného je třeba navážit na neutralizaci 3500 ml kyseliny dusičné o koncentraci $0,1055 \text{ mol} \cdot \text{l}^{-1}$. $M(\text{Na}_2\text{CO}_3) = 106,0 \text{ g/mol}$

chemická rovnice neutralizace

počet molů HNO_3 je $n = c \cdot V = 0,1055 \cdot 3,5 = 0,369 \text{ mol}$

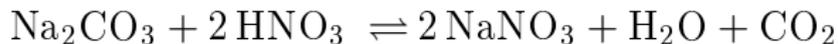
0,369 molů Na_2CO_3 váží

$m(\text{Na}_2\text{CO}_3) = n \cdot M = 0,369 \cdot 106,0 = 39,14 \text{ g}$

1 mol Na_2CO_3 však zneutralizuje podle rovnice 2 moly HNO_3 !

Vypočítejte, kolik gramů bezvodého uhličitanu sodného je třeba navážit na neutralizaci 3500 ml kyseliny dusičné o koncentraci $0,1055 \text{ mol} \cdot \text{l}^{-1}$. $M(\text{Na}_2\text{CO}_3) = 106,0 \text{ g/mol}$

chemická rovnice neutralizace

počet molů HNO_3 je $n = c \cdot V = 0,1055 \cdot 3,5 = 0,369 \text{ mol}$

0,369 molů Na_2CO_3 váží

$m(\text{Na}_2\text{CO}_3) = n \cdot M = 0,369 \cdot 106,0 = 39,14 \text{ g}$

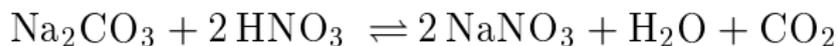
1 mol Na_2CO_3 však zneutralizuje podle rovnice 2 moly HNO_3 ! Stačí nám

tedy jen $\frac{1}{2}$ molů Na_2CO_3

Na konec je tedy potřeba

Vypočítejte, kolik gramů bezvodého uhličitanu sodného je třeba navážit na neutralizaci 3500 ml kyseliny dusičné o koncentraci $0,1055 \text{ mol} \cdot \text{l}^{-1}$. $M(\text{Na}_2\text{CO}_3) = 106,0 \text{ g/mol}$

chemická rovnice neutralizace

počet molů HNO_3 je $n = c \cdot V = 0,1055 \cdot 3,5 = 0,369 \text{ mol}$

0,369 molů Na_2CO_3 váží

$m(\text{Na}_2\text{CO}_3) = n \cdot M = 0,369 \cdot 106,0 = 39,14 \text{ g}$

1 mol Na_2CO_3 však zneutralizuje podle rovnice 2 moly HNO_3 ! Stačí nám tedy jen $\frac{1}{2}$ molů Na_2CO_3

Na konec je tedy potřeba $m(\text{Na}_2\text{CO}_3) = \frac{1}{2} \cdot 39,14 = 19,57 \text{ g}$